

İŞÇİ-KÖYLÜ

millî
demokratik devrim
mücadelesinde
OMUZ OMuza

Yıl: 1 SAYI: 5

ONBEŞ GÜNDE BİR ÇIKAR

25 KURUŞ

9 EYLÜL 1969

İşçilerin, köylülerin, yurtsever aydınların tüm emekçi halkımızın özlemi:

Gerçek Demokrasi istiyoruz!

Vatandaş türlü vaatlerle yine aldatıyorlar.

Türk-İş'in Ankara mitinginde İşçinin gücü boşa harcandı

Geçen sayımızda haberini verdiğimiz Türk-İş Mitingi 24. Ağustos pazar günü Ankara'da yapılmıştır. Mitinge binlerce işçi katılmış, anadolunun dört bir yanından kafilelerle işçi gelmiştir. Mitinge katılmak isteyen devrimci gençler ve işçiler miting alanına sokulmamışlardır.

İşçilerin ellerindeki pan

Gerçek Demokrasi, Amerikan emperyalizminin ülkemizden kovulması, işbirlikçi sermayedarların tasfiye edilmesi, toprak reformu yapılarak köylülerin hür emekçi durumuna yükselmesi demektir. Bundan başkası demokrasi değildir

Arkadaşlar, Her seferinde olduğu gibi, bu seçimlerde de dönen dolaplar bize demokrasi olarak yutturulmak isteniyor. Biz işçiler ve köylüler, gerçek demokrasiye inandığımızı koparmanın, mebus adaylarından beşyüz liranın yarısını yırtıp kopartmak olmadığını biliriz.

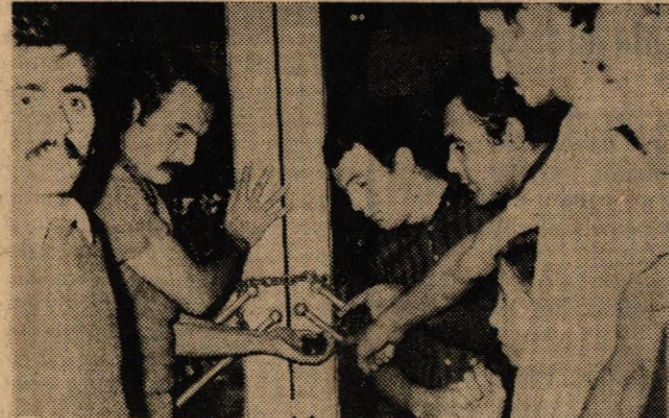
Önce seçimlerde oynanan oyunları gördük. Parayla delegeleri satın alacaksınız ve bunun adına demokrasi diyeceksiniz! İşçilerimizin haklarını, grev

yapmak, sendika kurmak, asgari ücretleri istemek haklarını kabul etmeyeceksiniz ve bunun adı demokrasi olacak! Topraklarında köle gibi çalıştırdığınız ırgatları kamyonlara bindirip sandık başına götüreceksiniz, kendi partine oy verdirteceksiniz ve bunun adı demokrasi olacak! Ağalar, tefeciler, aracı tüccarlar iligimizi kemiginizi sömürecek ve bunun adı demokrasi olacak! Vatandaşları karakollarda falakaya yatacağınız, bunun adı demokrasi olacak! Karılarımıza kızlarımıza namussuzca hakaret edeceksiniz ve bunun adı demokrasi olacak! Milleti Alevidir Sünnidir diye birbirine düşürüp taraf tutacaksınız ve bunun adı de

«Kuyudan adam» çıkartıp, halkı kendi meselelerinden uzaklaştırmak isteyenler.

Halk düşmanları Tunceli'de azdılar

Halk oyuncularını kapatılan tiyatroyun kapısı önünde.

Geçtiğimiz haftalar içinde en önemli olay şüphesiz Tunceli'deki tertip olayıdır? İktidarın seçim öncesi halkı sindirme politikasının başarılı bir örneği olan bu olay, bizim ilk sayıdan beri kavgasını verdiğimiz «demokrasi var mı; yok mu?», sorusuna önemli açıklıklar getirmiştir?

Tuncelide halka yapılan bu saldırı aslında var olduğu iddia edilen devomrasinin olmadığını en güzel delildir.

Halk Oyuncuları Pir Sultan Abdal piyesini oynamak üzere Tunceli'ne gelirler. Bütün biletler satılır. Vali oyunun oynanacağı gün ne hikmetse oyunu engeller. Halk Oyuncuları İşleri bakanına telgraf çekerek izin isterler. İçişleri bakanı gereken izni verir. Buna rağmen vali ortaklıkta gözükmez. Oyun hâlâ engellenmektedir. Halk til-

KAHRAMAN VIETNAM HALKININ ÖNDERİ

HO SI MINH ÖLDÜ

rastlanması dikkati çekmiştir. Bununla beraber Anadolu'dan ve Ereğli Demir Celikten gelen işçilerin ellerindeki pankartlarda

SINIFLAR ARASI DENGELİSTİYORUZ

YERALTI SERVETLERİ DEVLETİNDİR

HANI TOPRAK REFORMU HANI TARIM REFORMU?

GÜCÜMÜZÜ ANA'ASADAN ALIYORUZ

ASGARİ ÜCRET UYGULANMALIDIR

TAM BAĞIMSIZ GERÇEKTEN DEMOKRATİK TÜRKİYE.

gibi devrimci sloganlara rastlanmıştır.

Mitingin sona ermesinden sonra devrimci gençler bütün yol başlarını tutmuşlar ve İŞÇİ - KOYLÜ gazetesi satmağa başlamışlardır. Gazete mitingde dağıtılan bildirilerden daha fazla ilgi görmüş, herkes bildirileri attığı halde gazeteleri saklamıştır.

Milyonlar sarfedimesine rağmen işçi mitingi sendikacılar tarafından saptırılmıştır. Yapılan konuşmalarda temelsiz bir takım laflar edilmiş, belli bir hareket biçimi tespit edilmemiştir.

Amacı ne olursa olsun miting olumlu bir gelişmenin (Devamı Sa. 4. Sü. 3 de)

Devrimcilerin sokulmadıkları milyonluk Türk-İş mitingi.

DEVRİMCİ GENÇLERE ÜNİVERSİTE'DE BASKI!

Devrimci Gençlik Lideri Deniz Geçmiş'in fakültede ihraç edilmesi üzerine BİNLERCE GENÇ HALK DÜŞMANLARINI ŞİDDETLE KINADI.

İstanbul üniversitesinde (Devamı Sa. 4. Sü. 4 de)

Deniz geçmiş sayısız mahkemelerden birinde.

BAŞYAZI

SEÇİM ÖNCESİ DURUM

Gazetemiz elinize geçen beşinci sayısıyla yayın görevine devam ediyor. İşbirlikçilerin ve gericilerin her türlü engellemelerine rağmen, yurdun dörtbir yanına dağılıyor. İşçi ve köylü yığınlarına ulaşıyor. Türkiye'de ilk defa 50 bin adet basılan ve okunan gazetemiz, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi veren işçilerin, köylülerin aydınlarm ortak çabalarıyla hedefe doğru ilerliyor.

Gazetemiz artık haksızlığa karşı mücadelede sağlam bir silâh olmuştur. Nerede bir grev, toprak mücadelesi varsa oradayız. Bütün milli ve demokratik hareketlerin savunucusuyuz. Şimdi hepimize yeni görevler düşmektedir: halkımızın milli demokratik zafiri için, daha geniş halk kitlelerine yayılmak Gazete okurların eleştirileri, bizim özelleştirmiş ve karşılıklı tartışmamız sayesinde daha doğru ve anlaşılır bir duruma gelebilir. Böyle bir gazete de yığınlarla sarsılmaz bağlar kurar.

Gazetemiz yalnız yurdumuzdaki devrimci hareketi değil, bütün dünyadaki devrimci hareketleri izliyor. Çünkü, emperyalizme karşı mücadele eden bütün mazlum dünya hakları aynı zamanda bizim için de mücadeleye ediyorlar. Çünkü düşmanımız ortak! emperyalizm. Nihayet bizim dünya devrimci hareketinden öğ-

(Devamı Sa. 4. Sü. 7 de)

İŞÇİ - KOYLÜ

mokrası olacak! Demokrasinin namına yapılan bu sahtekarlık eksik olsun yurdumuzdan!

Biz işçiler ve köylüler ve bütün milliyetçi vatandaşlar, sahte demokrasi değil, gerçek demokrasi istiyoruz. Amerikan emperyalizminin idaresindeki sahte seçimlerden medet ummuyoruz:

Gerçek demokrasi ve fikir hürriyeti, ancak toprak ağalığının kalktığı bir ülkede olur. Ağaların köylüleri ezdiği bir memlekette demokrasi yoktur. Ağasının beyinin avucuna bakan bir köylü hür değildir. Oy kullanma bürriyeti diyorlar, ama kimin için oy kullanma hürriyeti? Yabancılarla ortaklık eden iş-

(Devamı Sa. 4. Sü. 6 da)

Alpagut'ta işçilerin Zaferi

Geçen sayımızda haberini verdiğimiz Alpagut kömür işçileri işverenle yaptıkları temaslardan greve gitmeden haklarını almışlardır. Bilindiği gibi ocaklardaki işgal durumunun anlaşmalar tarafından sona erdirilmesinden kısa bir müddet sonra işverenle sendika arasında toplu iş sözleşmeleri başlamıştır.

Önceleri iş veren işçilerin hiçbirini kabul etmeğe yanaşmamış, bunun üzerine sendika grev kararı almıştır. Bu arada işverenin ikinci görüşme teklifini sendika kabul etmiştir. Uzun süren konuşmalar yine bir sonuç vermemiştir. Son olarak 28/8/1969 perşembe günü tekrar yapılan konuşmalar sonucu saat 17.30 da işveren bütün istekleri kabul ederek toplu sözleşmeyi imzalamıştır. Böylece grev kararı kalkmıştır.

Toplu iş sözleşmesiyle aşağıdaki istekler kabul edilmiştir.

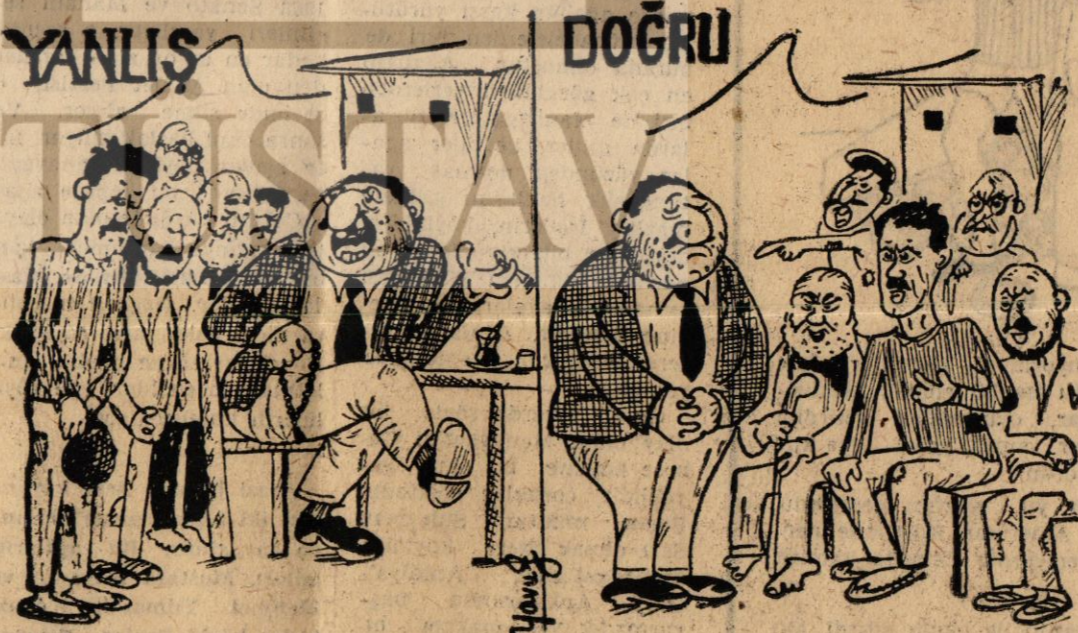
1 - Direniş sırasında işten çıkarılan 12 işçi işe geri alınmış işten çıkarılan memurun durumu görüşmele kapsamına alınmıştır.

2 - Asıl amaç olan ödenmesi geciken ücretlerin ödenmesi kabul edilmiştir.

(Devamı Sa. 4 Sü. 4 de)

Muhabirimiz Alpagut işçi temsilcisiyle konuşurken.

YAZISIZ

HO Şİ MİNİ OLDU...

Emperyalistlere karşı milli kurtuluş savaşı veren kahraman Vietnam halkının başkanı Ho Şi Minh 3 Eylül çarşamba akşamı hayata gözlerini kapattı. Bütün hayatı yoksul Vietnam halkının kurtuluşu ve gelişmesi için geçen 79 yaşındaki kahraman önderin ölümü kurtuluş savaşı veren bütün sosyalist ülke halklarına ve dünya halklarına, bütün emperyalist ülkelerin işçi sınıflarını, demokratik güçlerini üzüntü içinde bırakmıştır. Halkı tarafından çok

(Devamı Sa. 4. Sü. 1 de)

Vietnam bağımsızlık mücadelesi lideri HO Şİ MİNİ

Adana'da grev başladı Çayırova'da hazırlık var

Çayırova Cam Fabrikasında 1200 işçi greve girmeye karar almışlardır. Türkiye İş Bankasının işlettiği fabrikada yöneticiler, daha önce sendika tarafından alınan zamlarıda tülü dalaverelerle azaltmak istemekte işçilerin çoğunu zamandan mahrum bırakmağa çalışmaktadır.

1200 işçi adına grev kararı alan Hür-Cam-İş sendikası yöneticileri sonuna kadar direneceklerini, haklarını mutlaka alacaklarını açıklamışlardır.

ADANA ÇİMENTO FABRİKASINDA GREV

Adana Çimento fabrikası işçileri toplu sözleşme görüşmelerinde isteklerinin verilmemesi üzerine 20.8.1969 tarihinde başladıkları greve başarıyla devam ediyorlar.

Çimse-İş genel başkanı A.P. Hasan Türkiye toplu iş sözleşmelerinde patronlardan yana olunca işçiler yeni Çitoş - İş sendikasını kurmuşlardır. Grev bu yeni sendika (Devamı Sa. 4. Sü. 6 da)

İŞÇİ-KOYLÜ'yü köylüler satınca saldırganların soluğu kesildi

Gazetemizin satışı baltalayan aldatılmış komando bozuntularına karşı, köylüler Anamur'a inerek gazetelerine sahip çıktılar.

Yurdun her yanında olduğu gibi, Anamur'da da büyük bir ilgi gören İşçi-Köylü gazetesinin satışı, güneyin büyük toprak sahiplerinin, tefecilerin ve yabancılarla ortaklık yapan fabrikatörlerin kışkırtmalarıyla, engellenmek istenmiştir.

İşçi ve köylüye düşmanlıkları şimdiye kadar yaptıklarıyla ortaya çıkan, kendilerini milliyetçilikle maskeleyen (Devamı Sa. 4. Sü. 3 de)

kalabalık yavaş yavaş kızmağa başlamıştır. Tiyatroya girmek isteyince polisle çatıştılar, aKn dökülmesini em-

(Devamı Sa. 4. Sü. 7 de)

Libya'da ihtilâl yapıldı

Geçtiğimiz hafta Afrika kıtasının zengin petrol ülkesi Libya'da Birlikçi özgür subaylar, bir hükümet darbesi yaptılar. Gericici Krallık yönetimine son verildi Libya kralı (Devamı Sa. 4. Sü. 5 de)

Ülkesinde ihtilâl olan arabık kralı İdris El Surti

«İlim Çin'de olsa, gidip bulunuz.»
Hz. Muhammed

Kardeş, Mustafa Kemal gavura, emperyalizme karşıydı; yani, sanayileşmiş sermayeci devletlerin halkımızı sömürmesine izin vermezdi. Bu yüzden, silâhı eline alıp İngiliz emperyalistlerinin üstümüne saldırdığı Yunan ordularıyla dört yıl savaştı. Mustafa Kemal'nin yaptığı anlaşmalar dostluk, saldırmazlık, iyi komşuluk, anlaşmazlıkları barışçı yollarla çözmeye anlamlarıydı. Askeri paktlara yanaşmadı hiç, kimseye üs vermedi. Yurdumuza dost kılığında da olsa, ya-

bancı askeri sokmadı. Toprak bütünlüğü, bağımsızlık dedin mi, bunların üstüne titredin, toz kondurmadın. Evet, işçi kardeş! NATO dedikleri şey yabancıdır bizim çıkarlarımıza. Öz vatanında seni sömürenler kendilerine bir destek bulmak için yurdumuzun çıkarlarına hiç de yararlı olmayan bu pakta sınımsız sarılmışlar. NATO'ya Ruslara karşı dürabilmek için girdik, diyorlar. Ne var ki, bu söz doğru değil. Tıpkı NATO'nun Rus tehlikesinden ötürü ku-

rulduğu sözünün doğru olmadığı gibi. Türkiye'de seni bay, bayındır etmemiş, görevli olduğu halde gene elmemiş ve yüzyıllardır senin sırtından geçinmiş olanlar, bu avantajlarını kaybetmek için yabancılara kurduğu askeri pakta girmiş ve Meclisten bile - hani o bil diğün meclisten - geçirmekten ürktükleri anlaşmalar yapmışlardır.

«NATO öz yurdumuzu savunmamıza uymaz, dedik, aldırmadılar. «Yabancılara askeri üs vermek bağımsızlıkla bağdaşmadığı gibi, çok tehlikelidir, de dedik, ses et-

mediler. «NATO ile Avrupa, Amerika'ya da Batı kültürüne, medeniyetine değil Batı'nın sömürme düzenine kapılmıyoruz, dedik; du, mazlıktan geldiler. «Türk halkının kaderini gavur milyonerlerin eline veremeyin, dedik; yeni dalavereler, yeni aldatmaca yolları düşündüler. Yok NATO'dan çıkmamalı, içinde kalıp sert davranmamalıyız. Sıkılmaz, utanmaz herifler! NATO'nun ne olduğunu, içinde şimdikiye dek neler yaptığımızı omuz gibi bilirsiniz bilmesine. Tem silahlarımızın yabancı komutanların ağzına, eline baktığını sizler bile itiraf etmişiniz. Koca Fransa dikti tutturamadı, bağımsızlığımızı kaybettik diye fiilen çıktı NATO'dan. Görmemeziükten gelirsiniz.

NATO'nun yurdumuzun savunması için kurulmadığını söyleye söyleye damagımız kurudu. Yalan da de, göreyim seni. Sen bilirsin. Nato, herşeyden önce, yabancı bir devletin, yani Amerikanın emrindedir. Amerika bütün dünyada bizimle ilgili olanayan türlü çıkarları, oyunları bulunan bin kolları bir ahta pottur. Türk halkının kendi savunma hedefleri vardır. Bu hedefler için silâhı da araçları da, savaş ve savunma biçimi plânları da başka olacaktır elbet. Aracı da, gereci de, plânı da, Türk halkının gerçek çıkarları için Türkler yapacaktır. «Canım NATO'dan çıkmayalım, orada kalıp pürüzlerini düzeletelim, diyenler ayıp örtme peşindeler. İşçi kardeş, bil bunu. «Pürüz düzeltelim de kalamız, demek, «sömürü apaçık gözüküyor, örtbas edelim, demek. Bu göz boyacıların yalanlarını, sahtekârlıklarını çarp yüzüne; hesap sor kataküllü NATO'culardan.

Hele satılık kafalı bu işbirlikçilerin, karşılığında yardım alıyoruz, teranesine de izin verme. Bir kez bir-

şî mücadelesinin zaferinden sonra olacaktır. Çünkü, ancak tam bağımsız ve gerçekten Demokratik bir Türkiye'de bütün halk sınıflarının gelişmelerine açık bir ortam yaratılır. Ancak o zaman işçiler, emekçiler ve bütün milli sınıflar kalkınma yolunda şevkle çaba sarfederler. Dışa bağlı bu yarı-sömürge düzeninde kalkınmak bir hayâldir. Amerikan yardımı zayıf bir adamdan damacanlar dolusu kan emip, sonra yardım diye izneyle birkaç damla kan vermeye benzer! Ekonomik yardım konusunun cilki çıktı, burada sözünü bile etmiyelim. Mecliste askeri yardım konusu görüşülürken savunma bütçesini ele alan bir komisyon raporunda bu yardımın NATO ölçülerine, hatta kabul edilecek en az düzeydeki ölçülere bile erişemediği belirtilmedi mi? Amerika, kendi can düşmanının karşısına yeterli kaçar tümen çıkaramıyor diye, yardım maskesi altında, işçi, köylü, kentli vatan çocuklarının cephelere sürülmesine gönlümüzü razı mı?

Gavurun şu lâfına bak: «Mehmet, al şu silâhı, git bilmem nerede benim sömürü düzenimi koru. Hayır, o silâhı Kıbrıs'ta kullanamazsın. Kendi yurdun için ne çarpış, ne öl; ama benim çıkarlarım için sen öleceksin. Uzun lâfın Türkçesi bu... «Kore'de Amerika'nın yardımına koşalım, yoksa, ihtiyacımız olunca, o da bize yardım etmez, denmişti. Kore'de madalya almış Türk askeri Kıbrıs'ta madalyalarını teker teker Amerikan gavurunun suratına atmadı mı?

Emekçi kardeş, dışa bağlı sömürü düzeninin bir takım anlaşmalarla perçinleşmesinde en çok ezilen sensin. En çok kaybeden, en fazla sömürülen, manevi gelişmesi duran, maddi kazan-

NATO halkımızın düşmanıdır

Doktor yok Aşı ne gerek

Dört yıldan bu yana işçiyi, köylüyü unutanlar şimdilerde yavaş yavaş hatırlamaya başladılar bizi. Eee kolay değil, seçim zamanı yakın. Yol, su, okul vaatleri gırla gidiyor. Tüm partilerde bir yal-taklanma bir circuna varki sormayın gitsin...

«Türk işçisi!... Türk köylüsü...» di-yip, sırt sıvazlıyarak lâfa başlayanın had-di hesabı yok. Zaten seçim ayları, işçile-rin, köylülerin az buçuk yüzlerine bak-kıldığı aylardır, gerisi boş. Niçin seçim-den seçime işçi, köylü. «Muhterem-olur, «aziz, o olur, «kardeş, olur da se-çim geçince gene yüzüne bakılmaz? Çünkü işçi hee köylü bu memleketin oy deposudur oy.

Haftasına kalmaz, dağlar düzler pı-tırak gibi aday dolar, Kuş uçmaz, ker-van geçmez dağ yolları şenlenir. Kah-veler, meydanlar şenlenir, lâf aramızda camiler bile şenlenir. Çünkü çoğu aday-ların namaz kıldığı ay Ramazan Ayı değil seçim ayıdır.

«Aziz ve müslüman din kardeşle-rim..» diye söze başlayanların çoğunun yüzünü seçmeden sonra bir gören piş-man bir de görmeyen. Neden adayların çoğu aynı şeyleri söylerler aynı vaatle-ri milleti kaldırmaya çalışırlar? Neden seçim boyu güler yüzü olan adam son-radan değişir? Neden olduğunu hepimiz bilirsiniz ya, bir de emminizden duyun. Adayların hemen hepsi milletin içine asil yüzleri ile çıkmazlar. Çıkamazlar ki zaten... Adam gelip: «Aman bana oy verin, işimi yürüteyim, şanımlı şerefim artsın, silâlemi kalkındırayım, der mi? Demez. Ya ne der? «Türkiyenin, köylülerin, işçilerin kalkınması, ancak bizim parti kazanırsa olur. Biz mamur ve müreffeh Türkiye'yi kuracağız,» der. Mason ise, «Ben her sabah Kuran oku-rum, der. Partilerinin içinde hır gür-den geçilmeyenler, birbirini yiyenler. «Ancak huzuru, birliği biz getiririz,» di-yeceklerdir.

Ama görünen odur ki gene en fazla piyasaya sürülecek olan, Eski Demokrat-lar meselesi olacaktır. Çünkü eski D.P. liler meselesi nuayan cahil halk için en birinci tazuktur, öksedir, Birisi «Vatan-daş oyunu bize ver eski DP'ilerin çoğu bizdedir,» diyip oy istiyecektir. Herkim-bizdedir,» diyip oy istiyecektir. Herkim de daha çoğu olursa olsun, Allahın mü-barek etsin, biz bir hayırlarını görme-dik onlar görsün,» diyelim...

Peki, bu esas yüzlerini saklayıp «Ya-pacağız, edeceğiz,» diyenlerin esas yüz-le-rini ortaya koymanın bir yolu, yörda-nak...» dedi. «Vatan-daş oyunu bize ver eski DP'ilerin çoğu bizdedir,» diyip oy istiyecektir. Herkim de daha çoğu olursa olsun, Allahın mü-barek etsin, biz bir hayırlarını görme-dik onlar görsün,» diyelim...

ALİ EMMİ DEDİ Kİ...

— Efendi toprak reformundan ya-na mısın?
— 450 bin gecekondu da oturan va-tandaşın halli ne olacak?

— Doğunun kalkınmasını nasıl ele alacaksınız?

— Arkadaş, işçinin iş gücü bedava-ya gidiyor, asgari ücretlere ne diyor-sun?

— Sendika hürriyeti ne zaman ola-cak, istediğim yararlı gördüğüm sendi-kaya girebilecek miyim?

— Bu yıl kaç toplu sözleşme oldu? Kaç grevi hükümet durdurdu?

— Arkadaş şehirde patatesin kilosu 1,5 - 2 lira ben burada niçin 30 kuruşa alıcı bulamıyorum?

— Krediler, tohumluklar kimlere nasıl gidiyor?

— Sanora buğdayını kaç yıl deneyip-te dağıttınız?

— Arkadaşlar, sen anayasadan ya-na mısın yoksa ona karşı mısın?

— Pahalılığa nasıl çare bulacaksınız?

— Orman köylülerinin durumu ni-ce olacak?

— Polis copundan, candarma dipel-ğinden fakiri nasıl koruyacaksınız?

— Efendi senin partin kazanırsa, haf-tada iki defa et alabilecek miyim, nasıl?

— Tefecilerden, aracılardan milleti nasıl kurtaracaksın, de bakalım?

— Arkadaş, Amerikan gavurunun topuyla tüfeğiyle, bozuk ahlâkı ile gel-ip öz yurdumuzda efendi kesilmesine ne dersin?

Bunları bir güzel sordun mu, sor-dun. Bakacaksın ki yüzü değişti, terledi, kem küm edip ağız kalabalığına geç-mek ister. Durmakta yarar yoktur, dö-nüp sırtı gideceksin... Yok baktın bu-ve bunun gibi sorulara akıllı uslu, dini siyasete karıştırmadan cevaplar veriyor. Yaz diyeceksin, yaz ve de imzala: «İşçile-rin, köylülerin yararına olan 1961 Ana-yasasını tastamam uygulatacağıma, yok-sulu ezip bitiren ağalara, gavurlara kar-şı duracağıma, namusum, eremim üzeri-ne söz veririm.» İmzaladı mı? İmzaladı. «Hadi uğurlar ola oyunun senin,» diyecek-sin. Sonra da ismarlıyacaksın: «Aman kavlini bozmaya kalkma kulağım sende olacak.» İmzalattığın kağıdı da kahveha-nenin ocağının hemen yan tarafına gö-rünecek şekilde asacaksın.

Yoksa, «Aman bu avukattır, davala-rımıza yardım olur, Şu ağadır destek olur, öteki doktordur derdime çare bu-lur,» diyip «elin yabanına kanıp peşin-den kosmaya kalkarsan billahi daha sit-

Mehmet okula gidiyor

Mehmetlerin köyünde okul yoktu. Bu yüzden her gün sekiz kilometre yol yürüyüp, komşu köyün okuluna giderdi. Kişin soğuk günlerinde bu yollarda üşürdü Mehmet. Dört gözle baharın gelmesini bekledi. Bahar gelince çiçekler açardı. Yol boyunca taze yeşil çimenler biterdi. Okul dönüşü bu çimenlere uzanırdı köyün çocukları ile. Şehirlerden konuşurlardı hep. «Oralarda evler dağ gibi büyük olurmuş, geceleri gündüz gibi ışıklı olurmuş her yan. Köy okuluunu bitirince şehire gideceğini, orada daha büyük okullarda okuyup, öğretmen olmayacağını düşlerdi Mehmet. Bu güzel bahar günleri çabucak geçti. Sıcak yaz günleri geldi. Harmanda çalışıyordu Mehmet. Ağanın yanında ırgat olan em-misine yardım ediyordu. Bütün köy çö-

Tanju okula gidiyor

İhâlâtçı Faruk bey ve Fisun hanı-mefendi çocuklarını İstanbuldaki hu-susi Amerikan Koleji'ne verdiler. Fi-sun hanım «benim oğlum büyüyecek adam olacak, gemileri olacak,» diyor da başka birşey demiyordu. Babası Tanju'ya peyeni oyuncaklar alıyordu. Tanju bunları alıyor, kırıyor bir köşeye a-tıyordu.

Tanju üzerinde kolej armalı mavi ceketiyle, bir sabah kapılarının önün-de Kolejin otobüsünü beklerken Hasa-nı gördü. Hasan kapıcının oğluydu. Her sabah erkenden kalkar, şehrin bü-tün mahallelerini teker teker dolaşır simit satardı. Tanjuyla aynı yaşta ol-masına rağmen çok olgun ve ciddi-ydi.

du yüzü. Gece yorgun argın döndüyordu

evine. Yemekten sonra hemen yatağına giriyor. Gelecek güzel günleri, öğretmen olacağı günleri düşünüyordu. İkinci sınıftaydı artık.

Yaz günleri tez bitti. Okullar açıldı. Mehmet emmisinin kasabadan getirdiği bitmez tükenmez kalemimi mintanının kenarına takıp, elinde yeni defteri ile okula gidiyordu. O bitmeyen kara kış günlerini korkuyla bekliyordu artık. Kış günleri yaman olurdu. Çocuklar birbirine sokulup ayazdan korunmaya çabalarlardı. Okula gelince sobanın çevresine dizlip ellerini ayaklarını ısıtmadan ders başlayamazlardı. Mehmet öğretmenin anlattıklarını can kulağı ile dinlemeye çalışırken, yarım kalmış uykusu tatlı tatlı çökerdi göz kapaklarına.

Fakat Mehmet okula hergün gide-miyordu. Haftanın yarısı okula giderse, diğer yarısında da ağanın koyunlarını gütmek zorunda idi.

Birgün çiftliğe lüks bir taksi geldi. Gelenler ağanın, şehirdeki kötü evlerden topladığı orospular ve köçeklerdi.

Hemen bir kuzu kesildi. İçkiler geldi. Sabaha kadar içildi sıçıldı. Sabah ezanı okunurken, ağanın çiftliğinden kadın çığlıkları, çalgı sesleri ortahğı inletiyordu. Bu seslerden ezan sesi duyulmüyordu. Bütün köylü rahatsızdı. Ellerine geçse ağayı öldüreceklerdi. Fakat güçsüzdüler. İçlerinden yoksul köylü Ahmet, elbet bir gün gelecek, herşeyin hesabını soracağız ağadan, diyordu.

Sabahleyin çiftlikten çıkarlarken uzaktan koyunları otlatan Mehmeti gördüler. Ağa koyunlardan birinin karnını tuttu; Bunlar neden zayıf böyle, dedi. Oysa koyunlar sıhhatli ve etliydi. Mehmet ne diyeceğini şaşırı. Ya-vaş, yavaş büyüyecekler, dedi. Bunun üzerine, Şunun söylediği lafa bak, benden iyi mi bileceksin, diyerek Mehmete bir tekme vurdu ve iyice dövdü.

Mehmet evine gitmedi. Bir kayanın üzerine oturdu. Uzun uzun düşündü. Gözlerinden bir iki damla gözyaşı akı. Yumrukları sıkılı elleriyle de kayaya vuruyordu. Neden sonra ellerinin yrtıldığını, kanadığını farketti. Fakat hiç acı duymamıştı. Mehmetin okul hayatıda böylece sona erdi.

Çok küçük yaşta atıldığı hayat onu iyice olgunlaştırmıştı. S imitleri sattık-
cañ sonra, kazandığı parayı getirir ana sına verirdi.

İşte o sabah ithalâtçı Faruk beyin oğlu Tanju ile Sivaslı kapıcı Recep efendi oğlu Hasan, apartmanın önünde karşılaştılar. Hasan simit tablasının üzerine simitleri dizerken, Tanju ansızın geldi ve simitlere bir tekme vurdu. Simitler etrafa yayıldı. Hasan hiç şaşırmadı Tanjunun yanına geldi, suralına bir tokat patlattı, kışına da bir tekme vurdu. Tanju önündeki çamuru su birikintisinin içine düşü. O güzelim Amerikan Koleji ceket forması çamur içinde kaldı. Hasan, aşağılık şumarık köpek, dedi çekti gitti. Tabii ki o gün Sivaslı kapıcı Recep efendinin işine son verdiler. Parasını da veremediler.

Tanju okuduğu amerikan okulunu çok sevdi. Amerikalı öğretmenler Tanjuyu çok seviyorlardı. Okulda hep Amerikanca konuşuyorlardı. Amerikalıların kahramanlık hikâyelerini anlatıyorlardı. Tanjuda büyüyünce, gemilerine atlayıp Amerika'ya gidecekti.

Yalnız, ithalâtçı Faruk bey ve Tanju olmadığı zaman, Tanjuların evine sapsarı, şiş göbekli bir Amerikalı girip çıkıyordu söylediğine göre Fisun hanım gizli gizli adamla buluşuyor. Kocasını aldatıyordu, Faruk bey karısının kendisini aldatığını bildiği halde sesi-

ni hiç çıkarmıyormuş. Görenler öyle söylüyor, Tanju ise bu adamı, kendisine çukulatalar, oyuncaklar getirdiği için çok seviyor, amca, amca, diye kucagina oturuyordu.

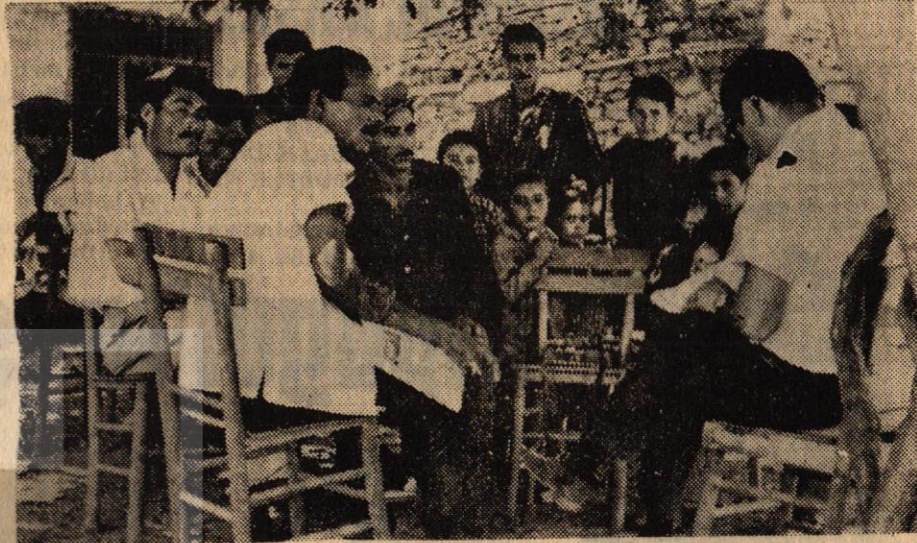
Tanju her yıl sınıfını geçiyordu. Zaten hususi Amerikan Kolejinde herkes sınıfını geçiyordu. Sınıfta kalmak yoktu.

Böylece Tanju ilk okulu bitirdi. Mü kâfat olarak Tanjuyu yazın Amerika'ya götürdüler.

bir yabancı devlet bizi ka-kindiramaz; bunu dert edinmez kendine. Zaten, hiçbirinin buna gücü de yetmez. Kalkınma Türkiye halkının Türkiye proletaryası başta olmak üzere, Amerikan emperyalizmine ve derebeyliği kalıntısı toprak ağalarına kar-

ci artmayan, mücadelesi kösteklenen sensin... Amerikan emperyalistleri ve onların işbirlikçileri, toprak ağaları senin dostun değildir. Nato'nun yirminci yılının dolduğu şu günlerde hep birlikte haykıralım: NATO'YA HAYIR.

Milli Mücadelede köylüler cephede yurt toprakları için savaşırken, Bir kısım savaş kaçakları, toprakları hileyle kendi tapularına geçirdiler

Muhabirimiz, Çolaklı köylüleriyle konuşuyor.

İŞTE MANAVGAT AĞALARI

AH ORHAN
Çolaklı, Antalya'nın Manavgat ilçesine bağlı bir köydür. Bu yıl memleketimizde ağalığa karşı yürütülen mücadelelerden biri de burada olmuştur. Ağalığın en çok görüldüğü yerlerden biri de Manavgat'tır. Buralarda işçiler, köylüler ağalar yüzünden normal vatandaşlık haklarını kullanamazlar. İşçilerin, köylülerin devletten bitecek işleri mi vardır? Bunların görülmesi tamamiyle ağaların isteklerine bağlıdır. Ağalar isterlerse yapılır, istemezlerse yapılmaz.

Geçen yıllarda şöyle bir olay oldu: Manavgat'ın Gebce köyüne bir okul gereklidir, çocuklar açıktadır. Başta muhtar Süleyman Sarı olmak üzere köylüler, Manavgat'ında, Antaiya'ında, Ankarasında başvurmadık yer, makam bırakmıyorlar. Bir türlü yaptırtamıyorlar okulu. Sonra Ahmet Ağa köylüleri çağır-

ıyor, onlarla pazarlık ediyor; Reyleti noksansız verdiğimiz taktirde okulu başlattıracağım, diyor. Sonra 1968 Senato ve Mahalli seçimleri yapıyor, o seçime kadar en az oy alan partilerden olan Adalet Partisi, o seçimde silme alıyor. Ve sonra okul başlattırılıyor. İşte ağalar böyledir. Manavgat'ta. Aslında bu kepaze ağaları yerinde öğrenmek için oraya vardık. Kahvede kalabalıkta. Hoşbeşten sonra niçin geldiğimizi söyledik. Hepsi çevremize birikti, anlatmaya başladılar. İşte köylülerin konuşmaları:

★
Arazi bizimle Seki köyünden iki toprak ağası arasında kavgalıdır. Bu ağaların adları, Mustafa Kaya ve Mehmet Yılmaz'dır. Arazi bizim köylü Raziye Eğriboyun adlı bir kadınla Yunan asıllı birinin üzerinde tapu-

luymuş. İkisinin ortakmış. Gavur asıllı olan çok eskiden (Kurtuluş Savaşında) gitmiş, ondan sonra onun hakkı, yani arazinin yarısı hazine arazisi olmuş, yarısı da Raziye Eğriboyun'un. Bu tapu 1308 tarihli (hicri) Bizim köylüler 4-5 sene evvel, 1964 yılında bu tapuyu buldular.

— Tugayolu adında biri bu toprak benim diyerek Seki köyünden Mustafa Kaya ile Mehmet Yılmaz'a satıyor. Ve sahte tapu çıkartıyor. Üstelik çıkarttığı tapu da oraya ait değil. Oysa bizim elimizde tapumuz var.

— Sattığı adamların toprakları var mı, ne kadar?

— En az beşer yüz, altışar yüz dönüm toprakları var.

— Neyse, 1964 yılında kadastro geldi, tapuyu aldı bizden. Biz bu tapuya dayanarak araziyi bir kere sürdük. Köylümüzün içindeki bir arazi. Bir kere sürdük diye bu kışın üç kazadan jandarma getirdiler, hazır kıta

halinde.

Bu işleri çevirenler, en çok tesir edenler, kaza kaymakamı, Manavgat Jandarma Komutanı Vekili Yılmaz Utan, Ahmet Ağa (Handılının Ahmet Ağa, asıl adı Ahmet Uluçay, Encümen Azası ve Adalet Partisi başkanıdır), bir de vali. Bütün hükümet, devlet onları tuttu.

Bie yakın köyler, Evrenköy, İlica, Seki, Yavrudogan, Perli, Hocalar ve Fettahlı'dır. (Çolaklı bu köylerle çevrilidir.) Bu arazinin aslının, zilyetinin kendilerine ait olduğuna dair bu köylerden şahit bulamadılar, bir tane bile bulamadılar. Sekiz saatlik öteden, Çardak köyünden iki yalancı şahit buldular, bu yalancı şahitlerden bulamadılar.

Onların şahadetine dayanarak Kaymakam men kararı verdi bize, men etti.

Bu arada bizi hiç dinlemediler, kimsin, ne dersin demediler. Jandarma gelmiş hazır kıta halinde, köylüyü

de ne türlü.

Baktın ki ağı kulaklarında, sağa sola temenna çakarak aday efendi geldi, kürsüye çıktı, veya tespihini şakırdataraktan kahvenin önünde sadalyeye yerleşti. Daha o ağızını açmadan, aman vermeyip sen bastıracağsın:

tin sene çekersin. Çekersin de Allı Emmi dediği dersin ya, iş isten geçmiş olur. Kır atı alan Üsküdarı geçer. Amanın gözlerimizi dört açalım, açalım da oyumuzu zengini kalkındıracak partilere, sülâlesini kalkındıracak adaylara kaptırmayalım..

toprağa sokmadı. Ağaların traktörlerini soktular, ektirdiler.

O zaman bizden 10 kişiyi tutukladılar:

Mehmet İşbilir, Ahmet Çetin, Süleyman Çetin, Ali Karatopuk, Ahmet Güven, Raşit Cesur, Celil Cesur, Ali İhsan Uçak, Osman Uçak, Halis Cesur.

Bunlar 51 gün yattılar, içerde kaldılar.

Jandarma kuvvetiyle geldiler, tarlayı ektiler, o adamlara teslim ettiler.

Ankaraya tel çektik, İçişleri Bakanına, teli polislere al durtular.

Bir ara (önce) 16 kadın tutuklandı, bir gece kaldılar. Sonra demin söylediklerimiz, üçü tevkif edildi, diğerleri bırakıldı. Onları da Ahmet Ağa saldırttı. Bizim köyden bazılarının yalvarma lariyle, Ahmet Ağa avliye te lefon açtı bıraktırdı.

(Aynı valiye) bizim muhtar telefon açtığına vali, yıkıl karşımdan, ahlaksız, terbiyesiz, diye azarladı.

Netice bu. Onlar Jandarma Komutanı Vekili Yılmaz Utan, 3-4 jandarma çavuşu, 50-60 jandarma eri getirip ektirdiler.

★
Manavgat'ın deve kullanan köylerinde şöyle bir deyiş vardır: Devenin boynundaki iç içe olan üç tane çandan en büyüğü, longur longur, ortancası, langır langır, en küçüğü ise, cingır cingır öter. Köylülere göre bu çanlar şöyle konuşurlarmış:

(En büyüğü) Ağam zengin ağam zengin.

(Ortancası) Nerden buldu nerden buldu.

(En küçüğü) Şurdan burdan, şurdan burdan.

Şurdan burdan alınan şey mutlaka asıl sahipleri tarafından geri alınmalıdır. Ve alınacağına da şüphe yoktur.

PIR SULTAN ABDAL

Bundan 400 yıl kadar önce, padişahların saltanat sürdüğü bir zamanda, beylerin konaklarında kazanlar kaynar, çengiller oynar iken; zenginler güler, yoksullar boyununu bükmüş ağlar iken; bir yanda han hamam sahipleri, öte yanda bir dilim ekmeği bile olmayanlar var iken, Sivas'ın Yıldızeli kazasına bağlı Banaz köyünde güller menevşeler açmış, mevsim bahar iken, bir çocuk doğdu, al yanaklı, kara gözlü, buğday benizli, Haydar koydular adını. Haydar demek Aslan demektir. Bu çocuk aslan gibi olacaktı bes belli. İnsanın aslan gibisi haksızlığa karşı durandır. Yoksulun hakkını komayıp alanıdır. Ve gerekirse aslan gibi ölenidir. İnsanın aslan gibisi yetim hakkı yemez. Zengine, ağaya, ağam paşam demez. Az konuşur, öz konuşur, yalan konuşmayı sevmez.

Böyle başlar, bu hikâyet, bu rivayet. Ve meraklıdır gayet. İşçiler bir an için bırak-sın elinden çekici, kaynak makinasını. Köylüler bırak-sın nacağı, sapanı. Ve kulak versinler Pir Sultan Abdal'ın destanına. Çünkü bütün bir halkın destanıdır bu. Halklar destanlarla doğar, destanlarla yaşar. Destanları yaratan halklardır. Bütün bu gördüğümüz binaları kuran,

uçsuz bucaksız tarlaları süren ve düşman geldi mi ona karşı duran hep halklardır, işçilerdir, köylülerdir. Halk demek hak demektir. Ve halk hakkın bir suretidir. Evet, gelelim biz destanımıza, anlatalım hikâyemizi, işçilerle köylüler dinlesin bizi. Dinlesinler, dinlesinler, sonra daha bir sıkı kavrasınlar kara sabanın demirini. Daha bir sıkı kavrasınlar nacağı, kaynak makinasını, çekici. Çünkü öz be öz onların derdidir Pir Sultan Abdal'ın derdi. Pir Sultan Abdal'ın mücadelesi onların mücadelesidir.

Gün gelip vakt erişince Haydar büyüdü çoban oldu. Yolsul kısmının çocuğu kadı olacak değil ya, çoban olacak tabii. Haydar da çoban oldu işte. Önüne birkaç koyun, keçi verdiler. **«Al oğlum Haydar, sen bu davarı güttü. dediler. Oysa Haydar'ın içine bir ateş düşmüştü ki, deme gitsin. Düşün babam düşün, düşünüyordu. Küçüktü küçük olmasına ya, akli her şeye eriyordu. Yüreği de or yandan mum gibi eriyordu. Düşünüyordu Haydar, neden ağanın oğlu davar gütmeye de ben güderim diye. Düşünüyordu Haydar, neden bütün topraklar ağanın da yoksulların bir karış toprağı yoktur. Haydar bir yandan düşünedursun, öte yandan Yil-**

dız dağının başını bir duman bürümüş, cümle ot, kuş, çiçek, börtü böcek sanki dile gelmiş idi. Koyunlar, keçiler bile bir tuhaflık olduğunu sezmiş idi. Gün gelmi, vakt erişmiş, Haydar düşünme düşünme hakikata varmış idi. Ne yapsın Haydar? Kurtların, kışların, çiçeklerin sözlerine nasıl karşılık versin. İçindeki derdi nasıl bildirsin? Ne

yapsın, ne etsin? Haydar'ın bu durumu konunun komşunun gözüne çarpmaz olur mu? Çarpabilir tabii. Herkes kendi arasında konuşmaya başladı. Yaşlı adamlara danışıldı, fikirler görüşüldü, Haydar'ın bir ulu kişi olduğuna karar verildi. Adı bundan böyle Pir Sultan Abdal olsun denildi ve eline bir saz verildi.

Saz deyip te geçmeyin. İnsan oğlunun gönül dostudur o. Can arkadaşısıdır. Yerine göre sesi mahzun çıkar, yerine göre bülbül gibi şakır. Ve bir halk dostu, bir işçi köyü dostu aldı mi sazı eline, saz o zaman sanki bir ateş olur, düştüğü gönülleri yakar. Ama bildiğimiz o yangın ateşine benzemez bu. Gönüllerde o zaman alev alev yanan

ları, hamamları, konakları var idi. Otomobilleri, apartmanları da olurdu olmasına ya, o devirden apartman, otomobil ne gezer. İşte, efendi-me söyleyeyim, haram yerdü bu kadı efendiler. Köylülerden yerine göre bir kaz, yerine göre çeki odun, yerine göre bir ölçek yağ alırlar, günlerini gün ederlerdi. Pir Sultan Abdal bunu duyar da durur mu? Yoksul köylüler illallah bu kadılardan, canımızı sömürdünüz bizzim, olmaz olsun bu kadılar diye inleyi inleyi gezerken sen sen ol da sus bakalım susabilirsen. Zülüm karşısında susmak, korkakların işidir. Haran: süt emmişlerin, namertlerin kârıdır. Pir Sultan Abdal susar mı hiç? Aldı sazı, görelim ne dedi:

**Koca başlı koca kadı
Sende hiç din iman var mı
Haramı helali yedi
Sende hiç din iman var mı**

**Fetva verir yalan yulan
Domuz gibi dağı dolan
Sirtına vururum pалан
Senin gibi hayvan var mı**

**İman eder amel etmez
Hakkın buyruğuna gütmeyiz
Kadılar yaş yere yatmaz
Hiç böyle kör şeytan var mı**

**Pir Sultan'dır zatlarımız
Gerçektir şöretlerimiz
Haram yemez itlerimiz
Bu sözümde ziyan var mı**

Pir Sultan Abdal'ın gerçektir de iki iti vardı. Bu itlerden birinin adını Kara Kadı, öbürünün adını da Sarı Kadı koydu. Halk bunu duyunca yüreği yağ bağıladı. Pir Sultan Abdal'a bir daha gönülden bağlandı. Gel gör ki kahpe feleğin çarkı o devirde de zenginlerden yana dönerdi. Kadı kısmı ne demek? Kadı kısmı demek haklıyı haksız ayıran insan demektir. Haksızlığa uğrayanı koruyan, yaralıya merhem çalan insan demektir. Ama ya suların başını haksızlar, zalimler tutmuşsa? Ve bu kadıları kadı olarak ortaya çıkarırlar, yani, **«Sani kadı, nefesini tük-**

rini evire çevire ve de tika basa yemek yedikleri için, geğire geğire:

«Bre Pir Sultan Abdal!», dediler. «Sen orda burda bizi zım aleyhimizde atar tutar imişsin. Benim itlerim haramı yemez amma, kadılar haram yer deydi gezer imişsin. Ver bakalım cevabımı!..»

Koca Pir Sultan Abdal güldü. Sakalını sıvazlamış ve orada toplanan ahaliye dönerek:

«Ey ahali!», dedi. «Duydu-nuz kadı efendilerin söylediklerini... Benden hesap sormaya kalkarlar. Oysa so-züm sözdür benim. Halep or-daysa arşın burda. Gidip bir sini helâl, bir sini de haram yemek getirin. Görelim bakalım haram yemeği benim itler mi yiyecek, yoksa kadılar mı?»

Ahali bu sözü duyunca seğırtip, bir sini çalınmış haram yemek, bir sini de alın teriyle kazanılmış helâl yemek getirdi. Herkes sus pus olup bekledi. Bakalım ne olacak diye. Önce haram yemek sinisi getirildi ortaya. Pir Sultan Abdal'ın itleri siniyi şöyle bir koklayıp kenara çekildiler. Sıra geldi kadılara... Baktılar ki ortada koca bir sini, sininin içinde nar gibi kızarmış bir kuzu. Kadı kısmı bunu görür de durur mu? Ağızlarından salyalar aktı, başladılar hapır hapır yemeye. Ahali bu durum karşısında gülmekten yerlere yattı. Kadın, erkek, çocuk, kundaktaki bebelerden ak sakallı dedelere kadar, herkesi aldı bir gülme. Gül Allah gül. Kadı efendiler bir de baktılar ki cümle âlem üstlerine gülmekte. Meseleyi o saat anladılar. Anladılar ama, iş işten geçmiş ola. Pir Sultan sazını omuzuna alıp çoktan yola düzmüştü bile. Bir yandan yürür, bir yandan da onu dinleyen ahaliye şu ilahiyi söyler idi:

**Gelin canlar bir olalım
Münkire kulç çalalım
Hüseynin kanın alalım
Tevekkeltü taalallah**

yılda herşeyi öğrendim diyorsun. Sen daha hamsın oğlum, ham... Amma vâkin, ille de gitmek istiyorsan git. Sana engel olmam. Fakat bana öyle geliyor ki sen köylü çocuğu olduğun halde gidip beylere, paşalara uşaklık edecek, sonra da kendi kardeşlerine, köylülere ihanet edeceksin!.. Git bakalım Hızır efendi... Git de beylerin, paşaların hizmetine gir..»

Hızır bu sözleri alı al, moru mor dinleyip, sonra da düşmüş yollara.. Akli fikri beylere, paşalara uşaklık etmede imiş. Köylüler! İşçiler! Kendi arkadaşlarınıza iyi dikkat edin. Eğer köylü olduğun halde, ağaya yaltaklanan bir arkadaşınız varsa, bilin ki o adam hâindir. Onu arkadaşlıktan atın. Bize öyle adam lazım değil. Eğer işçi olduğun halde, patrona yaltaklık eden, grev kırıcılığı yapan bir arkadaşınız çıkarsa, onu da arkadaşlıktan atın. Bize öyle adam da lazım değil. Biz kendimizin dostuyuz. Ağalardan, paşalardan bize kâr değil, zarar gelir. Onların yaltakçıları ve yağlıları da bilin ki bize dost değil, düşmandır..

İşte, efendime söyleyeyim, eski ulular rivayet ederler ki bu Hızır adındaki adam Hızır değil, sanki bir Muzur, bir Hızır imiş. El etek öperek, beylere, ağalara yağ çekerek en sonunda ken dinî Sivas iline vali tayin ettirmiş ve Hızır Paşa adını almış. İşte bu Hızır Paşa Sivas iline vali olunca başlamış atıp tutmaya. **«Ben o Pir Sultan Abdal'a bilirim yapacağımı, dermiş. «O yoksul halkı, topraksız köylüleri, tezgâhını tornasını kaybeden**

dağıtsa, zanaat erbabının elinden tutsa, o zaman halimiz nice olur?».

Hızır Paşa böyle düşünerekten, kesildi yemekten içmekten. Geceleri uyku girmez oldu gözüne, bir ateş düşmüştü özüne, cayır cayır yakardı Hızır Paşayı. Bütün halk düşmanları böyledir işte. Yoksul köylü uyanıp topraklara el koymaya başladığı mı, işçiler diklenip fabrikalara el koymaya başladı mı yaman olur halk düşmanlarının hali. Hızır Paşa gibi yemekten içmekten kesilirler. Kuş tüyü yatakları diken olur, bedenlerine batar..

Hızır Paşa düşündü, en sonunda Pir Sultan Abdal zaptiyelerine yakalatarak Sivas'ın Toprak kalesine hapsedirdi. Müritleri yine zaptiyeleri parça parça etmek istediler. Fakat Pir Sultan Abdal buna engel oldu. Artık ak düşmeye başlayan koca sakalını sıvazladı, aldı eline sazı, bakalım ne dedi:

**Padişah katlime ferman dilese
Yine geçmem elâ gözlü Şahımdan
Cellâtlar karşımda satır bilese
Yine geçmem elâ gözlü şahımdan**

**On yedi yerimden vursalar yara
Cerrahlar derdime kılmasa çare
Kemendi bend ile çekseler dâra
Yine geçmem elâ gözlü şahımdan**

**Ahiri katlime ferman yazılsa
Çıksam tenesire tabut dizilse
Kefenim biçilse mezar kazılsa
Yine geçmem elâ gözlü şahımdan**

Pir Sultan Abdal'ın müridleri, bilcümle yoksul halk, fakir fukara ve bilcümle Hak âşıkları bu sözleri duyunca, sanki yüreklerine bir od düştü. Gözlerinden kanlı yaşlar akıtılar. Anladılar ki Hızır Paşa zalimi Pir Sultan Abdal'ı astracaktır. Anladılar ki Pir Sultan Abdal bunu biliyor, fakat ölümden zerrekadar fütür etmiyor. Ölümüne seve seve gidiyor sanki. Ve anladılar ki Pir Sultan Abdal elini zaptiyelerin pis kanına bulandırmak istemiyor. Çünkü halk sevgisi, hak sevgisi bambaşka bir sevidir. Yıl-

Zaptiyeler baktılar ki ahali dalgalanıyor. İşin sonu fenaya varacak. İpi hemen Pir Sultan Abdal'ın boğazına geçirdiler. Koca Pir Sultan Abdal ruhunu teslim etti. Zaptiyeler de ahalinin tükürük yağmuru altında sıvışıp gittiler.

Böyleyken böyle oldu. Pir Sultan Abdal darağacına çekildi ve akşam oldu, ve sabah oldu, ve eskiler rivayet ederler ki sabahın serinliğinde Sivas'ın bir kahvesinde toplanan ahali Pir Sultan Abdal'dan konuşmaya başladılar. Bunlardan biri: **«Hızır Paşa namerdi koca Pir Sultan Abdal'ı astırdı. Hey gidi kahbe felek», dedi. Az önce Urum ili taraflarından gelen bir yolcu «Amma da yaptım!», diye itiraz etti. «Ben Pir Sultan Abdal'ı bu sabah Koçhisar yolunda, Seyfe-Belinde gördüm. Sazi omuzunda gider idi. Bir başkası «Ben de onu bu sabah Malatya yolunda, Kardeşler geldiğinde gördüm, diyerek sesini yükseltti. «Sazını omuzlamış gidiyordu. Tam bu sırada kahveye bir yolcu girdi. Selâminaleyküm, aleykümse-lâm faslından sonra «Ee, hemşerim, nereden gelip nereye gidersin?», dediler. Adamı**

Yenihandan gelip Erzurum'a doğru gideceğini söyledi. Pir Sultan'ın asıldığını ona da bildirdiler. Yolcunun gözleri fal taşı gibi açılarak: **«Nasıl olur erenler?», dedi. «Ben ken disini az önce Yenihan yolunda, Şahna geldiğinde gördüm. Varıp elni öptüm hat-ta..»**

Eskiler böyle anlatır, böyle rivayet ederler. Biz de anlattık size Pir Sultan Abdal'ın hikâyesini. Böyle biter bu hikâyet, bu rivayet. Ve meraklıdır gayet. İşçiler alısın şimdiki eline kaynak makinasını,

**MERT DAYANIR
NAMERT KAÇAR**

**Ya İstiklâl Ya Ölüm
Sivas Kongresi**

Mustafa Kemal Paşa Samsun'a çıktığında, düşmanın emperyalist orduları dört bir yandan yurdu-muza giriyordu. Halife Padişah Vahdettin, tatlı canının, tahtının derdine düşmüş, düşmanla anlaşmış-tı. Kuvvai Milliyecilerin dinsiz, Mustafa Kemal'in de komünist olduğunu söylüyordu. İngilizler, halkın içine hoca kılıklı casuslar sokuyor, halifeye karşı çıkıp, düşmana kurşun sıkıncılarını dinsiz olduğun-

nu yayıyordu. Mustafa Kemal Paşa bütün bunları karşı, Erzurum'da, Sivas'ta kongreler topluyordu.

Dost ile düşman, yiğit ile korkak zor günde belli olur demişler. İşte Anadolu'da böyle zorlu günler yaşıyordu. Mert olan, yiğit olan elde silâh dağıtmanın yolunu tutmuştu bile. Bunlar halkını, memleketini gerçekten seven insanlardı. Geri yanda bir takım yüreksizler, malını, rahatını, canını sevenler düşmanla anlaşmanın yollarını arıyorlardı. İşte bu ak koyunla kara koyunu göstermesi bakımından Sivas Kongresinin kurtuluş savaşımızda ki yeri çok önemlidir.

Sivas kongresine memleketin dört yanından delegeler geliyordu. Mustafa Kemal Paşa bu memleketin ileri gelenleri ile bir tek soruyu tartışmak istiyordu. Düşman yurdumuzda grmiş, ne yapmak gerek? İşte mert ile namert bu soruda belli olacaktı. Bu soruya verdikleri cevaba göre kongre üyeleri iki yana bölündü.

Kara Vasıf beyin başını çektiği, bir kısım İstanbullu delegelerin görüşü şöyleydi; biz fakir ve zayıftık, düşman ise kuvvetli ve zengindi. Düşmanla baş etmek imkânsızdı. Yapılacak en doğru iş, Amerika ile anlaşıp, onun efendiliğini kabul etmektir. Topraklarımızı beş altı düşmanın paylaşmasından, bir tanesinin alması daha iyiydi. Üstelik Amerika medeni bir devlettir. Bize kötü davranmayacağına, iyi bir efendi olacağına söz veriyordu. İşte adına Amerikan mandacılığı denilen görüş buydu.

Mustafa Kemal Paşa ve bir kısım delegeler ise bir devleti nkölesi olmaktansa, ölünceye kadar döğüşeceklerini söylüyorlardı. İstanbul'da abinlerce insan sokaklarda düşman askerleri ile çarpışıp, Anadolu'ya sıjâh kaçırmaya çalışırken, binlerce işçi grev yaparak fabrikaları çalışmaz hale sokup, düşmana karşı yiğitçe direnirken onların temsilcisi diye gelmiş beyzadeler köleliği savunuyorlardı. Bunların ağızları lâf yapıyor, yiğit devrimciler ise, yüreklerinin sesini ikeli-melere döküp antatamıyorlardı. Bu insanlar günden güne diğer temsilciler üzerinde tehlikeli oluyorlardı.

Halkını, memleketini seven devrimciler, Mustafa Kemal Paşanın ödesinde toplanmışlardı. Aralarında İstanbuldaki yüksek okul talebelerini temsil etmek için gelmiş, askeriye tıbbiye öğrencisi Hikmet, Paşanın sözlerini heyecanla dinliyordu.

Bir milletin istiklâl hakkını aramasından ve bu yolda gerekirse son damla kanını akıtmasından daha tabii ne olabilir? Şerefsiz ve esir bir milletin çocukları olarak yaşamak yerine, efendice ve kahramanca ölmek elbette daha doğrudur.

Paşanın bu sözlerinden sonra Hikmet ayağa kalkarak, heyecanla konuşmaya başladı.

Paşam, murahhası bulunduğum tıbbiyeliler ve bütün talebeler, düşmana karşı birlik olduğumuzu söylemem için beni gönderdiler. Köleliği kabul edemem. Her kim köleliği isterse, talebeler olarak onun karşısındayız. Bu fikri siz kabul ederseniz, sizin de karşınızda oluruz.

Bu yürekli gencin sözleri herkesin gözlerini yarıştırmıştı. Mustafa Kemal Paşa da heyecanlanmıştı. Gözleri parlıyarak cevapladı genci:

Evlât, müsterih ol, gençlikle iftihar ediyorum ve gençliğe güveniyorum. Biz yalnız başımıza kalsak bile köleliği kabul etmeyeceğiz. Parolamız tektir ve değişmez; YA İSTİKLÂL YA ÖLÜM.

Türkiyenin bağımsız yaşayacağını inanmayan, mut-laka bir efendinin gerektiğini söyleyen köle ruhlu insanlar Sivas Kongresinde yenildiler. Amerika olmadan yaşayamayız diyen bu insanlar, Mustafa Kemal Paşanın ölümüne kadar ses çıkaramadılar bir daha. Paşanın ölümünden sonradır ki yine belâ oldular memleketin başına.

hak sevgisidir. Bu sevgi işçilere, köylülere inanç aşılar, onları daha bir güçlü, daha bir kavi kılar. Amma velâkin bu ateş bir de beylerin, ağaların konaklarına düştü mü, konaklar çayır çayır yanar, kül olur. İşte o gün kara koyun, ak koyun seçilir, belli olur. Uzatmaya lım sözü, Pir Sultan Abdal aldı eline sazı, bakalım ne dedi:

**Önüme bir çığır geldi
Bir ucu var şar içinde
Bakkallar dükkânın açmış
Ne istersen var içinde**

**Gir dükkâna bazar eyle
Hişmin yenip hazer eyle
Aya güne nazar eyle
Ay Muhammed nûr içinde**

**Ay Alidir, gün Muhammed
Okunan seksen bin âyet
Balıklar deryaya hasret
Çarha döner göl içinde**

**Kudretten verdi bir dolu
Bahanesi oldu arı
Dinle imdi ah-ü zarı
Arı inler bal içinde**

**Pir Sultan'ım ey gaziler
Alınımızda ak yazılar
Tâlib de Pir'in arzular
Bülbül öter gül içinde**

Vakt oldu, gün erişti, Pir Sultan Abdal boyulu boslu, kaytan bıyıklı bir delikanlı suretine büründü. Güldü mü güller açar, sözleri cana can katardı. Ünü, adı sanı yedi düvele yayıldı. Sivas'ın Yıldızeli kazasının Banaz köyü bir dost ocağı oldu. Pir Sultan Abdal adını duyan insanlar dört bir bucaktan kopup geliyorlardı. Nerede bir yoksul varsa, nerede ağa zulmüne uğrayan bir köylü varsa, nerede beylerin, paşaların hissimuna uğrayıp dükkânından, tezgâhından olan bir zanaat erbabı varsa, nerede zalim kadıların soyup soğana çevirdiği bir can varsa, yani uzun sözün kıssası, kıssadan hissesi, nerede bir mazlum insan, nerede bir ehl-i iman varsa, düşer yayan yapıldak yollara, varırdı Pir'inin, üstadının yanına. İşte böyle bir yiğitti Pir Sultan Abdal. Gerçek bir ozandı. Ozan demek, kötülerin oyununu bozan, zalimlerin mezarını kazan, halkın acılarını, sevinçlerini paylaşıp yazan demektir. Gerçek bir ozandı Pir Sultan Abdal. Ozanlar ozanıydı.

O devirde Sivas ilinde iki kadı yaşar idi. Bunların han-

yerde kadılık yap. diyen kişiler bu zalimlerin, bu haksızlık yapanların bizzat kendileriye, o zaman ne olacak? Bunu bilmeyecek ne var? Tabii ki o zaman bu kadılar kadılık yapacakları yerde, zenginlerin, zalimlerin usaklığını yaparlardı. Yoksul halka kan ağılatırlardı. Halk hakkını bilir, birleşip, güçlenip, kavgaya girer ise o zaman iş değişir gayrı. Kadı da kadılığını bilir. Gelelim o devirdeki Sivas kadılarına. Bu haram yiyen kadılar Pir Sultan Abdal'ın ettiklerini işitince gazaba geldiler. Küplere bindiler. Zaptiyelerini çağırıp, -Pir Sultan Abdal deydi bir değişir var imiş. Bizlere demediğini komaz imiş. Gellirin bakalım şu gafili huzurumuza, dediler. Zaptiyeler emri alınca durur mu hiç? Bir koşu Banaz köyüne varıp Pir Sultan Abdal'ın elini kolunu bağladılar. Müritleri galeyana gelip zaptiyeleri parça parça etmek istedikleri se derivayet edilir ki, Pir Sultan Abdal gülerken müritlerine döndü. Zaptiye kısmı emir kuludur, dedi. Ben istesem bir parmağım ile deviririm bunları. Ama durun hele, görelim bakalım ne ister bunların efendileri? Pir Sultan Abdal böyle diyerekten Sivas iline vardı. Kadıların huzuruna çıktı. Kadıların gözlerini devire devire, sözle-

**Özü öze bağlayalım
Sular gibi çağlayalım
Bir yürüyüş eyleyelim
Tevekkeltü taalallah**

**Açalım bizim sancağı
Geçsin Yezitlerin çağı
Elimizde aşk bıçağı
Tevekkeltü taalallah**

**Mervan soyunu vuralım
Hüseynin kanın soralım
Padişahın öldürelim
Tevekkeltü taalallah**

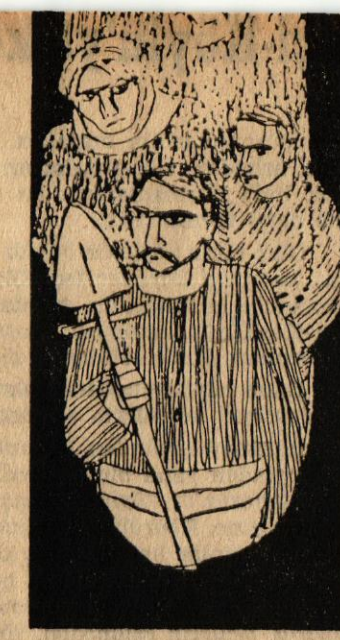
**Pir Sultan'ım geldi cüşa
Münkirlerin aklı şaşa
Takdir olan gelir başa
Tevekkeltü taalallah**

O sırada Sivas iline Hızır Paşa diye bir vali tayin edilmiş. Bu vali aslında bir köylü çocuğu imiş. Hem de zamanında Pir Sultan Abdal'ın dergahında bulunmuş imiş. İşte bu Hızır bir gün şeyhinin huzuruna çıkarak:

-Pirim!, demiş. -Yedi yıldır kapınızda çahşıyorum. Öğrenmediğim şey kalmadı. İzin verin de gidip bir makam sahibli olayım, demiş.

Pir Sultan Abdal bunun üzerine sakalını sıvazlayarak:

-Ulan Hızır, demiş. -Senin hiç gözüm tutmuyor benim. İnsan yedi yıl içinde hiç âlim olur mu? Bilginin sonu var mıdır? Sen bana gelmiş yedi

zanaat erbabını bana toplayıp Padişahımız efendimize karşı isyan çıkarmak ister, gelin canlar bir olalım der imiş. Ama ben bunların hesabını ondan sorarım... diye ileri geri konuşmaya başlamış. Pir Sultan Abdal bunları duyunca korkacağı yerde, kafası daha da bir kızmış. Neyse, biz birakalım sözü, Pir Sultan Abdal aldı sazı, bakalım ne dedi:

**Yürü bire Hızır Paşa
Senin de çarkın kırılır
Güvendiğin Padişahın
O da bir gün devrilir**

**Nemrut gibi Anka'n oldu
Bir sinek havale oldu
Davamız mahşere kaldı
Yarın bu senden sorulur**

**Şahı sevmek suç mu bana
Kem bildirdin beni Hana
Can için yalvarmam sana
Şehinşah bana darılır**

**Ben Musa'yım sen Firavun
İkrarsız şeytan-ı lâin
Üçüncü ölmem bu hâin
Pir Sultan ölüdür dirilir**

Hızır Paşa namındaki adam Pir Sultan Abdal'ın uslanacağı yerde daha da coşkun şiirler söylediğini işitince aklı başından gitti. Şöyle düşünmeye başladı:

-Yoksul halk bu Pir Sultan Abdal'ı çok seviyor. Eğer bu Pir Sultan Abdal ahallinin önüne düşüp te doğru benim konağıma yürüyüp, benim ve de zaptiyelerimin kellesini kesse, sonra da Padişahımız efendimizi devirelayıp Padişahımız efendimizek topraksız köylüye toprak

lar, yüz yıllar geçer, halk düşmanı beyler paşalar, Hızır Paşa gibileri, Yezit gibileri lânetle anılır. Hele onların usaklığını yapan kadı, zaptiye takımı gibiler, insanlığın lânetine bile lâyık değillerdir. Kendi zavallı, küçük hayatlarını murdar bir hayvan gibi yaşar, sonra da tarihin karanlıklarına gömülür giderler. Ama Pir Sultan Abdal'lar gittikçe parlayan bir ışık gibi erenlerin, halk aşıklarının, hak aşıklarının gönlünü aydınlatırlar. İnsanlık onları sevgiyle, saygıyla, hayranlıkla anar. İnsan olan insan halktan yana çıkar, yüreği yoksul köylülerden, işçilerden, bilcümle emekçi, alın teri döken insanlardan yana çarpar. İnsan olmayan insan ise ağalara, beylere usaklık yapar, halkı ve halk aşıklarına zulmlik yapmak ister. Oysa bu zavallılar asıl kötülüğü kendi insanlıklarına karşı yapıyorlardı.

İşte böyleyken böyle oldu. Bir bahar günü çiçekler açmış, kuşlar öter iken, güllerin kokusu cana can katar iken, bir darağacı kuruldu Sivas ilinin ortasına. Keçi-Bulan dedikleri bir yer vardır, işte oraya. Zaptiyeler ak sakallı koca Pir Sultan Abdal'ı darağacına doğru getirdiler. Getirdiler de ne demek? Pir Sultan Abdal'ın kendi, gözleri çakmak çakmak, darağacına doğru yürüdü. Zaptiyeler uyuz itler gibi, süklüm püklüm onun arkasından geliyorlardı. Pir Sultan Abdal ahaliye baktı ve şu türküyü söyledi:

**Bize de Banaz'da Pir Sultan derler
Bizi kem kişi de bellemesinler
Paşa hademine tembih eylesin
Kolum çekip elim bağlamasınlar**

**Hüseyn Gazi Sultan binsin atına
Dayanılmaz çarh-ı felek zatına
Bizden selâm söylen ev külfetine
Çıkıp ile karşı ağlamasınlar**

**Alâ gözlüm zülfün kelep eylesin
Ali Baba haktan dilek dilesin
Bizi dar dibinde öğlemesinler**

çekici, köylüler daha bir sıkı kavrasın kara sabanın demirini. Çünkü öz ve öz onların derdidir Pir Sultan Abdal'ın mücadelesi onların mücadelesidir.

Yıllar geçti, devreni düştü, 1969 yılında ve Türkiye'de, Tunceli diye bir il vardır, halkının çoğu yoksuldu, bakımsızdır, kâsen cahil bırakılmak istenmiştir. İşte bu ilde, Pir Sultan Abdal'ı ve Tunceli halkını seven canlar, Pir Sultan Abdal'ın hikâyesini canlandırmak istedikleri halkın huzurunda. Ama Hızır durur mu? Hortlayıp kalktı mezarından ve dikildi oyunculardan karşısına. Zaptiyeleri de peşi sıra geldi. Ve o kadar kötü kokuyordu ki bu adamlar, mezarından çıktıkları belliydi. Saldırdılar oyunculardan üstüne, kardeşlerimize, bacılarımıza işkençe ettiler, Tunceli halkına işkençe ettiler. Kan akıttılar namertler. Ve osnra yine çekip gittiler mezarlarına.

İşçiler! Köylüler! Emegiyle geçinen, alın teriyle yaşayan kardeşler! Uzun sözün kıssası, kıssadan hissesi, bu Pir Sultan Abdal'ın hikâyesi... Anlatalım bunu dostlarımıza, arkadaşlarımıza. Aman vermeyelim zalimlere, halk düşmanlarına. Ancak o zaman anımız ak dolaşsın Ancak o zaman Pir Sultan Abdal'ın intikamı alınır, Hızır Paşa gibiler ve zaptiyeleri bir daha çıkmamak üzere girer mezara...

Ataol BEHRAMOĞLU

İŞÇİ-KÖYLÜ

GAZETESİ

15 günlük gazete * Sahibi ve sorumlu Yazı İşleri Müdürü : Ömer Özerturgut * Teknik Yönetim : Ahmet Say * İdare yeri, yazışma ve abone adresi: Divanyolu Cad. 83/3 Sultanahmet - İSTANBUL Telefon : 27 39 61 * Ankara Bürosu : Süleyman Sırrı Sokak 2/12 * Baskı : Vatan Matbaası * Yıllık Abonesi : yurt içi 6 lira, Avrupa uçak posta. 30 lira * İlan : Santimi 20 lira * Yayın ilanları indirimlidir.

Ho Şi Minh öldü

(Başarafa 1. nci sayfada) sevilen ve AMCA diye çağrılan Ho Şi Minh'in ölüm haberi Fransa'da Amerikalılarla barış görüşmeleri yapan Kuzey Vietnam heyeti tarafından resmen açıklanmıştır.

HO Şİ MINH'İN HAYATI
1890 da doğan, devrimci olduğu için Fransızların uşakları tarafından her zaman işsiz bırakılan bir babanın çocuğudur. Gençlik yıllarından itibaren ülkesinin yoksulluğunu ve Fransızlar tarafından nasıl sömürüldüğünü görmüş ve bütün hayatını Vietnam'ın kurtuluşuna adanmıştır.

Fransa'ya giderek bütün dünyadaki işçi hareketlerini takibetmiş ve katılmıştır. Mustafa Kemal'in önderliğinde yürütülen Milli Kurtuluş Savaşımıza ait yazıları Fransa'da yayınlanmıştır. Daha sonra memleketine dönerek, istilacı Fransızlara karşı kurtuluş mücadelesine katılmış, hızlandırmıştır. 1946 da Vietnam'ın ilk anayasası hazırlanmış ve Demokratik Vietnam Cumhuriyeti kurulmuştur. Vietnam halkının şiddetli mücadelesi sonunda Fransızlar yenilgiye uğratılmış, Vietnamlardan kovalanmıştır. Daha sonra ülkede toprak reformu yapılarak toprak ağalarının hakimiyetine son verilmiştir. Ülkede

bütün gerici güçler tasfiye edilemediğinden Amerikan emperyalistleri yurda bu gerici güçler tarafından çağrılmıştır. Bugün emperyalistlerin ve onların uşaklarının iğrenç yüzleri bütün dünyaca bilinmektedir.

Başkan Ho Şi Minh'in önderliğindeki Vietnam işçileri ve köylülerinin direnişi git-tikçe kuvvetlenmiştir. Bu ülkenin güneyinde 500 bin Amerikan askerine dayanmış kukla Van Tiö hükümeti hâlâ Vietnam halkına karşı direnmektedir. Bu hükümet emperyalistlerin, işbirlikçilerin ve toprak ağalarının gerici hükümetidir. Halka karşıdır. Kuzeyde Demokratik Vietnam Cumhuriyeti yanında güneyde satılmış Van Tiö'nün zalim yönetimine ve beş yüz bin Amerikan askerine karşı döğüşen Güney Vietnam Ulusal Kurtuluş cephesi vardır. Bu cephe geçen ay güney Vietnam halkını gerçekten temsil eden, bütün milli sınıflardan oluşan **MİLLİ KURTULUŞ HÜKÜMETİ**'nin kurulduğunu ilan etmiştir. Bu hükümeti dünyadaki bağımsız devletlerin çoğu tanımıştır. Gerek kuzeydeki Demokratik Vietnam Cumhuriyeti'nin gerekse güneydeki Milli Kurtuluş Hükümeti'nin amacı **BÜTÜN VIETNAM HALKINI BİRLEŞTİRMEK, AMERİKALİ-**

LARI YURTAN KOVMAK, ÖZGÜR, BAĞIMSIZ BİR VIETNAM KURMAKTIR.

Ho Şi Minh diyor ki: Halkımızın yalnız kendi özgürlük ve bağımsızlık uğruna dövüşüyor, fedakârlık yapmıyor; aynı zamanda öteki halkların özgürlüğü, bağımsızlığı ve dünya barışı için de dövüşüyor fedakârlık yapıyor. Amerikalı saldırı-ganlara karşı verilen savaşın hatında halkımızın görevi ağır fakat şerefli-dir.

Türk-İş'in Ankara mitingi

(Başarafa 1. nci sayfada) belirtisidir. Amerikan tipi sendikacılar bu mitingi kendi istedikleri için değil; uyanık işçilerin artan baskıları karşısında yapmaya zorlanmışlardır. Anayasal haklarını savunan uyanık işçilerin amerikan tipi sarı sendikacılara baskıları arttıkça işçi hareketleri daha da güçlenecektir. Bu mitingde ve her zaman sarı sendikacıların ilkesi işçi sınıfını Partiler üstü sendikacılık yutturmacası ile oyalamaktır. Ama artan hayat pahalılığı karşısında işçiler durmadan verdikleri ekmeğe mücadelelerinde gelişen devrimci hareketin de etkisiyle bilinçlenmektedirler. Ve ne kadar engel olunmaya çalışılsa çahışsın devrimciler işçilerle yakın bağlar kuracaklardır.

Alpagut

(Başarafa 1. nci sayfada) veren bu ücretleri Eylül aşı başında ve Ağustos ayı ücretleriyle birlikte ödemeyi kabul etmiştir.

3 — Bütün işçilerin gündelikleri 4 lira artırılmıştır.
4 — Asgari ücretler yer altında 17.50, yer üstünde 16.00 lira olarak tespit edilmiştir.

5 — Her işçiye yılda 500 kilo odun verilmesi kabul olunmuştur.

6 — Her yıl verilen kömür miktarı 1750 kilodan 2000 kiloya yükselmiştir.

7 — İhbar tazminatı 14 haftaya yükseltilmiştir.

8 — Pazar, bayram, izin günlerinde 425 kuruş işe bedeli verilmesi kabul edilmiştir.

9 — Senelik izin üç gün arttırılmıştır.

10 — Üç işverenenden, üçte sendikacı'dan ibaret bir işçi alma komisyon kurulmuş, böylece işe alınma, işverenin tekelinden alınmıştır.

İşçiler, çok sevinçli olduklarını, hak almak için sonuna kadar direlebileceklerini herdem gösterdiklerini söylemektedirler.

Alpagut işçileri diğer taraftan işletmenin özel idaresinden alınarak Türkiye Kömür İşletmelerine verilmesini istemektedirler. Böylece üretim daha da arttırılmış olacak, hak yenmiyecek denmektedir.

(Alpaguttan Mehmet Karakaş Ali Mercan Bildiriyor)

Devrimci Gençler

(Başarafa 1. nci sayfada) yirmi asistan ve yüzaltmış öğrenci hakkında demokratik ve halkçı bir üniversite istedikleri ve bunun mücadilesini verdikleri için kovuşturma açılmıştır. Üniversitede devrimci gençliğin lideri olan Deniz Gezmiş fakül-teden sorgusu yapılmadan ihraç edilmiştir.

Bu haber duyulduğuna bu bütün öğrenciler tepki göstermişlerdir. 3 eylül günü üniversite de toplanan binlerce genç karara şiddetle karşı çıkmışlardır. Bu kararda imzaları olanları halk düşma-

nı, ilan etmişlerdir. Toplantıda konuşan öğrenci liderleri, imtihanlara girileceğini ve fakat direnişe sonuna kadar devam edileceğini bildirmişlerdir. Bu sıradan Deniz gezmiş'in arkadaşlarına mesajı okunmuştur. Mesajda şöyle denilmektedir.

«Kardeşlerim, sizinle sokaklarda, meydanlarda, fabrikalarda amerikan emperyalizmine karşı omuz omuza döğüştük. Sizinle üniversiteyi emperyalizmin kalcağı yapmak isteyen uşaklar sursüne karşı mücadede ettik. Şimdi bu düşmanlarımız görünüşe bakıp kendilerini güçlü zannetmektedirler. Oysa asıl güçlü olan devrimcilerdir. Çünkü tarih çarkı devrimcilerden yana dönmektedir. Ve yarının sahipleri devrimcilerdir.

Yaşasın Tam Bağımsız ve «Gerçekten Demokratik Türkiye Yaşasın emperyalizme karşı döğüşen dünya halkları.»

Toplantıdan sonra bir yürüyüş yapan gençler, demokratik üniversite, hain rektör, hain dekan diye bağır-mışlardır. Rektörlük binası önünde «Rektör, dekan istifa, diye tempo tutmuşlar, AP iktidarından emir alarak üniversite reformunu uygulamayan, halk düşmanlarına karşı, demokratik, halk çocuklarına açık ve halkın emrinde bir üniversite için sonuna kadar mücadede edemiştir.

Libya 'da ihtilâl

(Başarafa 1. Sayfada) El Sunusi Türkiye'de te-davi edilirken ülkesinde darbe yapıldı.

Bilindiği gibi Kral El Sunisi İngiliz ve Amerikan emperyalistleriyle işbirliği yapıyordu. Ülkesinin bütün petrol kaynaklarını emperyalistlere peşkeş çeken kralın devrilmesi karşılığında, Emperyalist devletlerde telâşa kapılmışlardır. Ancak «Birlikçi ve Özgür Subaylar» da petrol şirketlerine karşı bir tavır almamışlardır. Halka açıkladıkları bildirilerinde; «Çok eski hayallerimizden biri gerçekleş-ti. Libya sosyalist bir

ceklerine, ant içmişlerdir.

Öğrenciler dağılırken yirmi kadar gerici iki devrimciye saldırmış, gençlerden biri bıçaklanmış. Derhal yetişen öğrenciler gericiilere hücum etmişler gericiilere hü-yavrusu gibi kaçmışlardır.

Gerçek Demokrasi istiyoruz

(Başarafa 1. nci sayfada) birlikçi sermayedarlar için! Ağalar ve tefeciler için! Hürriyet dediğin bunlar için o kullanmak mıdır?

Hürriyet, Amerikan emperyalizminin sömürsünden kurtulmuş olarak milletçe kendi irademizi kullanmamızdır. Hürriyet, ağanın tahakkümünden kurtulmaktır. Hürriyet, işçi sınıfımızın öncüsü olan öz partimizin kurulabilmesidir.

Onun için biz işçiler ve köylüler, gerçek demokrasi uğruna önce şunları istiyoruz:

— Amerikan emperyalizmi yurdumuzdan kovularak, milletimizin kendi menfaatlarına göre yükselmelidir.

— Toprak reformu yapılarak ağalık kaldırılmalı, herkesin kendine yetecek kadar toprağı bulunmalı ve böylece herkes işinde ve düne-sinde hür olmalıdır.

— İşçi sınıfımız kendi öz siyasi partisine sahip olmalıdır. Ceza Kanununun 141. ve 142. maddeleri gibi faşist maddeler kaldırılmalıdır.

İşte istediğimiz bu üç temel şart yerine getirilirse demokratik hayata geçebiliriz. Bu dünyanın eğer bir tadı varsa, biz işçiler ve köylüler ancak böylece dünyanın tadına bakabiliriz. Okulumuz, suyumuz, yolumuz, hastahane-miz, işimiz, beslenmemiz, kuvvetimiz, evimiz, giyimimiz, tatilimiz, eğlenmemiz kitaplarımız, gazetelerimiz, yani insan olarak bütün maddi ve manevi ihtiyaçlarımız ancak böyle demokratik bir ortamdaki söz konusu olur.

Sahte demokrasiyi değil, gerçek demokrasiyi istiyoruz.

Adana grev

(Başarafa 1. Sayfada) dika tarafından yönetilmek

SEÇİM ÖNCESİ DURUM

(Başarafa 1. nci sayfada)

renecek çok şeyimiz var. Nasıl Mustafa Kemal'in önderliğinde yürüttüğümüz milli kurtuluş savaşımız asya ve afrikanın mazlum halklarına çok şey öğretmişse..

Sömürge ve yarı-sömürge ülkeler, her geçen gün amerikan emperyalizmine yeni darbeler indiriyorlar. Gün geçmiyor ki amerikahlar yeni bir ülkeden koğulsun. Yada amerikan sömürsüne son verilsin. Peru'da, Güney Yemen'de Sudan'da olduğu gibi. Örap halklarının baş düşmanı İsrailde yenilecektir. Halk savaşlarının zaferini hiçbir güç engelleyemez çünkü, Amerika, son olarak İsrail'e elli jet uçağı daha veriyor. Ama arap gerillaları İsrail'e baskınlarını daha da arttırıyorlar. Düşmana hergün yeni kayıplar verdirenler Mülüman bri ülke olan ve zengin petrol yataklarına sahip Libya'da gerici krallık rejimi yıkıldı. Cumhuriyet ilan edildi.

Bugünlerin en önemli olaylarından biri de Ho Şi Minh'in ölümüdür. Ho Şi Minh kahraman Vietnam halkının önderidir. 6 yüzbin amerikan askerini yenilgiye uğratan bir halkın önderidir. Yetmişdokuz yaşındaki bu lider değişen dünya şartlarında, emperyalizme karşı halk savaşlarının yenilmezliğini göstermiştir. Şimdi bütün dünya, hatta düşmanları bile onu saygıyla anmaktadırlar. Önderlerinin ölmesine rağmen Vietnam halkı savaştan geri durmuyor. Amerikan üstlerine daha büyük güçle saldırıyor. Ta ki defolup gidinceye kadar.

Yurdumuzda seçimlerin yaklaştığı şu sıralarda sahte demokrasinin bütün iğrenç yanları açıklığa çıktı. Emperyalizm ve işbirlikçilerin gerici parlamentarizmi iflas ediyor. Demokrasi nutukları atanların halkın gerçek özlemleri karşısında tavırları açıkça düşmancadır. Köylülerine yapılacak yolun bir müteahhitin köşküne yapılmasını soran köylülere bir AP milletvekili «bizim, sizin oyunza ihtiyacımız yok diyor.

Tunceli'de bir oyun yasaklanıyor. Bu oyun haksızlığa karşı mücadede eden bir halk kahramanı olan Pir Sultan Abdal'ın hayatını konu edinmişti. İstanbul üniversitesinde devrimci öğrenciler haksız yere okuldan atılıyor. Suçları, halka açık bir üniversite istemek. Suçları bağımsızlık ve toprak reformu istemek.

Peki, gerici parlamenteler ne yapıyorlar? Seçile-meme endişesiyle birbirlerini yiyorlar. Palavra nutuklar atıyorlar. Halkın meselelerini bunlar mı çözecekler? Emperyalizmin işbirlikçilerinden, toprak ağalarından çözüm bekleyemeyiz.

peryalizmine, işbirlikçilere ve toprak ağalarına karşı İşçi — Köylü gazetesi, halkımızın amerikan em-mücadelesine yılmadan çalışacaktır. Emperyalizmin ihraç ettiği bütün gerici düşüncelere karşı körletilmek istenen milli bilinci canlandıracaktır. Tam Bağımsız ve Gerçekten Demokratik Türkiye için, Milli Demokratik Cephe'nin kurulmasına çalışacaktır. Bu cephe bütün milli sınıf ve tabakaların bağımsız örgütlerinin birliğinden oluşacaktır. Halkımızın kurtuluşu gerici parlamenterizmde değil, Demokratik Cephe'nin kurulması ve onun zaferiyle olacaktır.

Halk düşmanları

(Başarafa 1. Sayfada) tıştırlar. Kan dökülmesini en- adayı Kemal Burkay Vali ile ara bulmak için emniyete gidince Emniyet müdürü teriz., demişlerdir. Tunceli'li Yüksek tahsil gençliği; İçişleri bakanına, Tunceli Valisine ve Tunceli Belediye reisliğine olmak üzere üç adet telgraf göndererek durumu

Yeğen: Dayı akşama adaylar kahvede nutuk çekecekmiş ne dersin?

İşçi-Köylü'yü köylüler satınca

(Baştarafı 1. nci sayfa)

halk düşmanlarının maşaları, gazetemizi satan arkadaşlarımıza arkadan saldırmışlardır. Komandoculuk iddiasındaki halk halk düşmanlarının bu maşalarına devrimciler gereken dersi vreamşilredir.

Olay civar köylerde büyük bir heyecan ve tepki uyandırmış, devrimci köylüler işçi-Köylü'nün tekrar satılacağı gün Anamur'a gelmişlerdir. O gün son sayısına kadar tükenen işçi-Köylü'nün satılması sırasında, Irak düşmanlarının maşalarından kimse ortalarda görünmeye cesaret edememiştir.

Daha büyük olayların çıkması, Anamurlu devrimcilerin ve devrimci köylülerin soğukkanlılığıyla önlenebilmiştir.

Çarıklar köyünden Mehmet Çetin: 'İşçi -Köylü gazetesi ve köylüden yana bir gazetedir. Bizim haklarımızı koruyor. Ona saldıranlar köylü düşmanı olduklarını gösterdiler.' demiştir. Yine, Köprübaşı köyünden Nazmi Kaya: 'Bundan sonra saldırganlar karşılarında köylüsüyle, işçisiyle, öğrencisiyle devrimcileri omuz omuza bulacaklardır. Hayatımız pahasına da olsa, işçi-Köylü mücadelesinden dönmiyeceğiz. Köylülerin, işçilerin ezilmediği, sömürülmediği bir düzen kuruluncaya kadar savaşaacağız.' demiştir.

Anamur'daki olaylar, oradaki köylülere dostlarını düşmanlarını öğretmiştir. Köylüler bu gibi durumlarda üstlerine düşen kendi gazetelerinin koruma görevini ne pahasına olursa olsun ypaacaklarını göstermişlerdir.

cumhuriyetler şimdi demektedirler.

Bu hareket hernekadar yabancı petrol kumpanyalarına karşı değilsede ortaçağ yönetimi krallık düzenine son vermesi bakımından ilerici bir niteliktedir. İleride bu yönetimin dış politikasının değişeceği belirtileri de vardır. Şimdiden Irak devleti Libya hükümetini tanımıştır.

Libya'daki bu ilerici hareketin ileriyeye gidebilmesi ancak bütün halk sınıfların desteğiyle olacaktır. Özellikle işçi sınıfının desteği olmaksızın hareketin kalıcı bir niteliği olamaz. Ülkede yine İngiliz ve Amerikan emperyalistleri hakimiyetlerini sürdürürler ve ilerici hareket böylece baltalanabilir.

tedir.

Adana Çimento fabrikası Jandarma sahası olduğundan grev yeri civarına polis gelememektedir. Grev başladıktan sonra olay yerine gelen subaylar işçilerle konuşarak onların dertlerini dinlemişler, grevlerinde başarılar dilemişlerdir.

İsrail bombardıman için kiralık pilot kullanıyor

İsrail, Arap şehirlerini kasaba ve köylerini bombalamak için başka ülkelerden pilot kiralamaktadır. Ayda 4.000 Dolar (yani 50 bin lira) maaş verilen pilotlar, ayrıca her bombardıman hücumunda 15 bin lira ücret almaktadır.

Bilindiği gibi, İsrail Devletinin baş destekçisi Amerikan emperyalizmidir. İsrail, Arapları mahvetmek için gerekli parayı Amerika'dan almaktadır.

Kemal Burcak ve arkadaşlarının içeri atılmalarını emreder.

Halk tutuklananların bırakılması için beş dakika mühlet verir. Bu süre dolmadan verilen ateş emriyle atıldıkları haberi gelir. Halk karakol binasına hücum eder ve taşlamağa başlar. Binadan verilen ateş emriyle atılan kurşun 'durun etmeyin, diye koşmakta olan Mehmet Kılan'ı bulur. Mehmet Kılan alnından vurulup ölür.

Jandarma gelir. Binlerce kurşun yakılır. Olay yatışır. Yüzlerce kişi hiç sebepsiz yere tutuklanır. Halka ve O-yunculara akıl almamak işkenceler yapılır. Kadın oyunculara saldırılır, Tuncelide zulüm yaratılır.

Olaylardan sonra çeşitli kuruluşlar yayınladıkları bildiride 'Bu olayın 20. asırda alem füzeyle aya giderken, halkı soymak ve uyutmak isteyen siyaset cambazlarını ve devlet idaresini bu kadar zaafa uğratan zihniyetin bir neticesi olarak belirtmek is-

adını burkay ve arkadaşları kınamışlar ve Tunceli valisini istenmeyen Vali ilan etmişlerdir. Halk oyuncuları yaptıkları basın toplantısında başlarına gelenleri analıtmışlar, vücutlarındaki işken, ce izlerini göstermişler, durumu protesto etmişlerdir.

Tunceli olaylarından almamız gereken ders büyüktür. 'Demokrasi vardır. Bunlar komünistlerin ihtilal denemeleridir.' sözleri kimin halktan yana, kimin halka karşı olduğunu ortaya koy-

izin alınmış bir oyun oynamıyorsa, halka akla gelmedik zulüm yapıyorsa, kişiler kurşunlanıp öldürülüyorsa, alevi-sünni diye ayrılıklar yaratılıyorsa, anayasa işlemiyorsa demokrasiden söz edilemez.

Doç. Dr. Türkkaya Atav

İŞÇİ-KÖYLÜ POSTASI

Tarsusa geldik kandırıldık

Ben, Adıyaman'ın Tüzülü köyündenim. Ne bilirdik şehirdeki fabrikatörlerin ağalardan daha zalim olduğunu. Belki kurtuluruz. Dedik geldik Çukurova'ya. Yirmi gün amele pazarında beklettik; faizcilerin, fabrikatörlerin, ağaların memleketi Tarsus'ta.

Birgün beyaz çimento fabrikasının adamı geldi. Onbeş lira yevmiye dedi. Yemek vereceğiz, yatak vereceğiz, dedi. Hemşerilerle dolduk kamyonu. Fabrikaya ka-yıd olduk. Kimimiz taş kır-dı, kimimiz ikibin derece sı-cakta çimento fırınında çalış-tık. Kimimiz çimento paket-ledik elimizle. Aradan hafta-lar geçti. Ne para veren, ne de yatacak yer. Soğan ek-mekle günlerimiz geçiyordu. Gene ses etmedik. Kanımız, barsaklarımız çimento doldu. Elimiz, ayaklarımız kireçten ya-ra oldu. Çiğerlerimiz beton

tuttu. Dedik böyle olmaz, çı-kalım iş verenin yanına; bi-ze para versin, karnımızı do-yuralım, doktora gidelim. A-ma iş veren küfretti. "Sizi ekmek düşmanı viedansızlar" dedi. "Daha ne istiyorsunuz. İşte size iş bulduk." Patron dedik. çalışalım daha sıkı, da-ha çok çalışalım, ama karnı-mız aç, hastayız, her tarafı-mız yara. Bizim hakkımızı ver de öyle çalışalım, dedik. Biz böyle deyince üç arkada-şımızı işten attı. Artık bura-mıza kadar çıktı, direnelim, hakkımızı kimseye çignetmi-yelim. Sesimizi duyuralım dedik. Sendikaya kaydolmak istedik. İki kişi daha atıldı. Gazetelerden okuduk, işçi kardeşlerimizin haklarını na-sıl aldıklarını. Biz de öyle yapalım dedik. Aramızda top-landık, bir olalım diye karar aldık.

Bir sütü bozuk çıkmış, fab-rikatöre haber vermiş. Bunu duyunca yirmi iki arkadaş-birden işten atıldık. Ama yıl-mayacağız. Artık bizi haklı-mücadelemizden kimse çevi-remez.

Malatyalı Devrimcilerden mektup var

Kendi gazetemiz olan iş-çi köylü gazetesine bu mek-tubu yazarken Malatya cezaevinde tutuklu bulun-up 159 la yargılanan, biz altı kişi Malatyalı köylüle-rin bütün maddi ve mane-vi imkânlarıyla savunmala-rımızı yapan Ankara baro-sunda sayın Halit Çelenk, Yozgat barosunda, sayın Şakir Keçeli ve Malatya barosundan, sayın Cevdet Fenercioğlu, Niyazi Gök-çe Sumer Önen, ve Münür Doğan Baloğluna sonsuz saygılarımızı sunar bun-dan dolayı kendim ve beş arkadaşım adına kendileri-ne teşekkür ederiz. Ayrıca işçi köylüde mektuplarını okuduğumuz Manavgat kö-ylüleri kardeşlerimize, ve

tüm devrimci kardeşlerimizi za gönüller dolusu sevgi-ler saygılar, ve sonsuz se-lâmlar.

Yaşasın Devrim ve Onu getirecekler. Teslim Töre Akçadağ Gölpınar Köyü Malatya

İşçi-Köylü gazetesini destekliyelim

İşçi-Köylü gazetesinin de-gerini gün geçtikçe daha çok anlamakta, gücünü bizden aldığı ve gücümü-zü artırdığı için candan desteklemekteyiz. Bizi üzen şey, gazetemizin onbeş gün-de bir çıkması, onbeş gün-nün bize onbeş yıl gibi gel-mesidir. Onbeş günü iple çekmekteyiz. Arzumuz iş-tekerimizi ye sesimizi du-yuran gazetemizin en çok haftada bir çıkmasıdır. Haf-tada bir çıkmasını maddi imkânsızlıklar engelliyor-

sa, bu engeli yenmekte biz tüm emekçiler ve emekçi-den yana aydın kardeşle-rimiz görevimizin başında olmalıyız. Hepimizin yar-dımlarıyla, gazetemize ya-pacağımız bağışlarla, satı-şını kolaylaştırmakla, a-bonelerini artırmakla mad-di engelleri yenmeliyiz.

Tüm işçi, köylü ve onlar-dan yana aydınların bir-likte gayretleriyle haklı davamız ergeç başarıya ula-şacaktır. Gazetemizin ya-şaması ve daha sık çık-ması için emek gücünü ve maddi yardımlarını ortaya koyan işçi, köylü ve aydın kardeşlerime candan se-lâmlar.

Kahrolsun kan emicile-rin araçları, ortakları! Ya-şasın işçiler, köylüler, biz-den yana aydınlar, gāvura karşı mücadeleye katılan ve katılacak olan her sı-nıftan halkım!

Abdülgani Gürbüzler Soför

Adresimiz DEĞİŞTİ

Yeni Abone ve Yazışma ADRESİ
Divanyolu Caddesi No: 83 kat: 3
SULTANAHMET - İSTANBUL

AYDINLIK

sosyalist dergi

11. Sayı çıktı

NATO Halkımızın Düşmanıdır - Milli cephe düşmanlarına, emperyalizm ve oportünizme karşı mücadele - Gericî Parlamentarizm - İşçi hareketleri - Hedef: Devrimci Sendikacılık

★ HİKMET KIVILCIMLI, Klâsik Anlamıyla Strateji ve Taktik Nedir? ★ MİHRİ BELLİ, Tip'i örgüt olarak destekleye ceğiz. ★ AZİZ NESİN, Tiyatro Sorun-ları Üzerine Düşünceler ★ KENAN ÖCAL, Mar'uşe Bir Devrim Pevgamberi midir?

Abone: Yıllık 50, altı aylık 25 lira. Adres: P.K. 100 Cebeci - Ankara